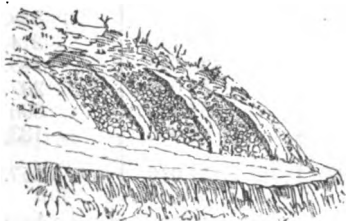

Точила су права напаст за ове крајеве. Засипају њиве које се налазе испод страна, поред река, уништавају вегетацију на странама, силазе на путеве, затрпавају их и кваре и тиме се јако отежава саобраћај. Са њима је врло тешко борити се. Поред пута обично дижу зидове који служе као бране, али су они недовољни, јер их точила веома брзо заспу и почну преко њих прелазити и падати на пут или их ако су јача пробију

2. Псеудослојевитост.

3. Лажна пећина.

и покваре. Једино би се са успехом могло борити ако би се ови крајеви пошумили. При томе треба радити с планом тј. требало би пошумљавати прво врхове точила и евентуално подизати бедеме при врховима, а не на другим местима као што је до сада рађено.

Поред овога краја у околини Ваљева има још доста места у којима се јављају точила. Тако одмах изнад извора Градца има 5 великих точила, која се пружају дуж целог одсека с леве стране долине. Има их и даље низ долину Градца. У долини реке Јабланице има их такође, нарочито око Врела. Изнад врела Крчмарске Реке, десног крака Рибнице, налази се једно веома велико точило, највеће од свих које сам видео у овом крају. Осипа се низ један веома велики скоро вертикалан одсек и зауставља у старој сада сувој долини која се налази изнад овога врела.

П. С. Јовановић.

СТАТИСТИКА

Податци о становништву и његовим друштвеним приликама у Аустријској Републици.

Пре неколико месеца је изашла 6. свеска „О прилозима за статистику Аустријске Републике“¹ из које ће се изнети најглавнији податци, на основу пописа становништва 31. Јануара 1920. године. У Аустрији је тога дана било присутно 6,057.617 становника, од којих на мушке отпада 2,900.587, а на женске 3,157.030. Према томе мушки стоје према женским у односу као 47·88⁰/₀ : 52·12⁰/₀. Од целокупног броја становништва припадљено је Аустријској Републици 5,616.318 становника, страним државама 364.647, а остатак од 76.652 становника има несигурну припадљеност. Од Аустријанаца имају завичајно право у Аустрији 5,315.874, у чехо-словачком, пољском и румунском делу бивше Аустрије 185.213, у италијанском и јужнословенском делу 33.610, у бившим земљама угарске круне 49.763, у иностранству 6.323, а за остатак од 25.535 нема података о завичају.

¹ *Beiträge zur Statistik der Republik Österreich*, herausgegeben von der statistischen Zentralkommission. Heft 6. *Ergebnisse der ausserordentlichen Volkszählung vom 31. Jänner 1920. Alter und Familienstand, Wohnparteien*. — Wien 1921. Druck und Verlag der Österr. Staatsdruckerei.

Становништво је у појединим покрајинама расподељено овако :

п о к р а ј и н а	мушких	женских	укупно
Беч	851.302	990.024	1.841.326
Доња Аустрија (без Беча)	709.110	748.225	1.457.335
Горња Аустрија	415.920	442.875	858.795
Салцбург	104.054	110.146	214.200
Штајерска	462.262	486.347	948.609
Корушка ¹	144.185	153.651	297.836
Тирол	149.207	157.097	306.304
Форарлберг	64.547	68.665	133.212
Цела држава	2.900.587	3.157.030	6.057.611

С погледом на насеља може се рећи, да су она у целој Аустрији доста мала, јер од 16.071 места има тек у 183 места више становника од 2.000, а само у 21 месту више од 10.000 становника. Однос између величине насеља, броја кућа, станова и броја становника показује се у овој табlici:

покрајина	број места	просечан број места који садржавају једну општину	једно место има просечно				на 1 кућу становника
			површину у км ²	број на-стањених кућа	станова	становника	
Беч	1	1·00	277·95	42·262	519·154	1.841.326	43·57
Доња Аустрија	4022	2·47	4·80	51	84	362	7·10
Горња Аустрија	6265	12·43	1·91	19	30	137	7·21
Салцбург	760	4·84	9·41	34	61	282	8·29
Штајерска	2048	2·03	7·97	54	98	463	8·57
Корушка ¹	2196	11·09	3·56	16	27	136	8·50
Тирол	608	1·97	20·39	63	103	504	8·00
Форарлберг	171	1·68	15·22	129	169	779	6·04
Цела држава	16071	4·11	4·85	37	90	377	10·19

Из горњих бројева се види, да су насеља у Аустрији врло неједнако подељена. У северном и источном делу Доње Аустрије, у Штајерској, Тиролу и Форарлбергу, јављају се по правилу нешто већа места. Сасвим друкчије је у Горњој Аустрији и Корушкој, па донекле и у Салцбургу. Тамо је највећи број насеља толико мали, да једна општина обухвата по десетак села, јер су у Корушкој и Горњој Аустрији села састављена од 15 до 20 кућа, са 130 до 140 становника.

Осим тога је за све покрајине Аустрије карактеристично, да број женских свугде знатно превлађује. Мали изузетак показују извесни срезови Штајерске (Брук на Мури, Јуденбург, Леобен, Мирццушлаг), али и код њих на 1000 женских долази 1022 мушка. Даље се види да женске уопште дуже живе од мушких и да дочекају дубљу старост. Ако се узму у обзир мушки и женске, који су старији од 80 година и старији од 90 година, показале се, да женске не само у већем броју доживе ту старост, него је и њихова процентуална вредност увек доста већа него код мушких, којих је и онако увек у мањем броју. Женске, према томе, и релативно и апсолутно живе много дуже од мушких. То се може опет показати на односима код појединих покрајина:

¹ Подручје Корушке, које је плебисцитом у зони I припало Аустрији, није овде урачунато, јер попис становништва при изради ових података још није био извршен.

у покрајини	има преко 80 год.				има преко 90 год.			
	мушких		женских		мушких		женских	
Беч	1829	2·15 ^{1/100}	4179	4·21 ^{0/100}	52	0·07 ^{0/100}	137	0·14 ^{0/100}
Доња Аустрија .	4003	5·64 „	5958	7·96 „	135	0·19 „	278	0·37 „
Горња Аустрија	2620	6·30 „	3361	7·59 „	83	0·20 „	126	0·28 „
Салцбург	451	4·33 „	592	5·37 „	12	0·11 „	20	0·19 „
Штајерска . . .	2204	4·77 „	2804	5·76 „	55	0·12 „	104	0·19 „
Корушка	639	4·43 „	914	5·95 „	22	0·15 „	43	0·28 „
Тирол	781	5·23 „	1088	6·93 „	24	0·16 „	66	0·42 „
Форарлберг . .	311	4·82 „	383	5·58 „	11	0·17 „	17	0·25 „

Али, поред ових разлика се показују и друге. Наиме, у мањим местима, са мање од 2000 становника, има у односу према мушким мање женскиња, него у већим местима. Тако ће на пр. на 1000 мушких становника бити женских становника:

п о к р а ј и н а	у већим местима	у мањим местима	разлика
у Доњој Аустрији (без Беча)	1065	1051	14
„ Горњој Аустрији	1088	1059	29
„ Салцбургу	1130	1032	98
„ Штајерској	1099	1032	67
„ Корушкој	1103	1056	47
„ Тиролу	1103	1025	78
„ Форарлбергу	1088	1046	42

У варошима је однос још знатније поштрен, јер у Бечу на 1000 мушких долази 1163 женских, у Грацу 1177, у Салцбургу 1184, а у Бадену (код Беча) 1322.

Међутим, ако се упореде године старости, у групама од 10 година, добиће се за млађи нараштај нешто утешнији резултати, јер до 20 година старости има више мушких него женских, али само за 11.404.

Код ових односа највећи удео имају лица од 10 до 19 година. Одмах иза тога долази период од 20 до 29 година, затим период од 0 до 9 година, па онда период од 30 до 39 година и затим прогресивно опадање, као што се види из приложене таблице:

године старости	мушки		женске		укупно	
	број	‰	број	‰	број	‰
0 до 9	474.345	7·83	469.265	7·75	943.610	15·58
10 до 19	603.498	9·96	597.174	9·86	1.200.672	19·82
20 до 29	474.419	7·83	553.862	9·11	1.028.281	16·94
30 до 39	415.759	6·86	486.667	8·04	902.426	14·90
40 до 49	376.017	6·21	412.226	6·81	788.243	13·02
50 до 59	286.332	4·73	307.071	5·07	593.403	9·80
60 до 69	182.108	3·01	212.934	3·52	395.042	6·53
70 до 79	75.066	1·24	98.334	1·62	173.400	2·86
80 до 89	12.444	0·21	18.488	0·31	30.932	0·52
90 до 98 и незнане	599	0·01	1.009	0·02	1.608	0·03

Из ове таблице излази да на лица до 29 година отпада преко 52^{0/100}, целокупног становништва, дакле више од половине. Према томе се не треба чудити што у Аустрији на просечан број нежењених, односно неудатих лица, отпада око 58·5^{0/100}. Само је овде карактеристично, што

је код мањег броја мушког становништва просечан број нежењених за 4% већи, него што је код знатно већег броја женског становништва број неударених. Даље се види да је број жењених људи за 2.5% већи од броја ударених жена, али на њих долази скоро 11% удових или разведених, док код мушких долази на удovice или разведене тек нешто преко 4%. Осим тога је интересантно, да је код планинског становништва у Корушкој и Тиролу, знатно више нежењених и неударених лица него у осталим покрајинама, нарочито у Доњој и Горњој Аустрији Као доказ свега овога може послужити следећа таблица, у којој је изнесено породно стање становништва у процентима:

покрајина	мушких			женских		
	нежењено	жењено	удово или разведено	неударено	ударено	удово и разведено
Беч	53.59	41.58	4.83	50.26	36.23	13.51
Доња Аустрија	61.02	34.95	4.03	55.70	34.02	10.28
Горња Аустрија	62.81	33.00	4.19	58.86	31.72	9.42
Салцбург	65.02	31.34	3.64	61.13	29.61	9.26
Штајерска	64.31	31.49	4.20	60.31	30.02	9.67
Корушка	70.00	26.74	3.26	65.72	25.53	8.75
Тирол	67.18	28.83	3.99	63.44	27.73	8.83
Форарлберг	66.49	29.62	3.89	62.89	28.11	9.00
Укупно	60.65	35.10	4.25	56.37	32.76	10.87

Вароши у Аустрији до 10.000 становника.

Беч	1,841.326	Егенберг (Штајерска)	15.625
Грац	157.644	Велс (Горња Аустр.)	15.428
Линц	94.072	Баден (Доња Аустр.)	14.000
Инсбрук	55.650	Дорнбирн (Форарлберг)	13.814
Салцбург	36.749	Кремс (Доња Аустр.)	13.593
Винер Најштат	35.362	Клостернајбург (Д. Аустр.)	13.489
Целовац (Клагенфурт)	26.147	Леобен (Штајерска)	10.858
Санкт Пелтн (Доња Аустр.)	23.117	Најнкирхен (Доња Аустр.)	10.806
Штајр (Горња Аустр.)	20.227	Книтлфелд (Штајерска)	10.729
Медлинг (Доња Аустр.)	17.697	Штокерау (Доња Аустр.)	10.033
Вилах (Корушка)	16.466		

П. В.

Број становнина на земљи

<i>Европа (октобар 1920).</i>	Површина у км ²	Становништво у 1000
Шведска	448.278	5.880
Норвешка	322.909	2.640
Данска	44.318	3.250
Исланд	104.785	93
Финска	377.426	3.350
В. Британија са Ирском	314.795	48.000
Холандија	34.186	6.880
Луксенбург	2.586	270
Белгија	30.440	7.700
Немачка	472.423	61.000
Сарска област	1.924	658
Данциг	1.850	357
Мемел	2.800	140